

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین
دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه:

جهت اخذ درجه دکترای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی دندانپزشکان عمومی شهر قزوین در سال ۱۳۹۵
با استفاده از پرسش نامه استاندارد نوردیک

استاد راهنما:

سرکار خانم دکتر آزموده

اساتید مشاور:

سرکار خانم دکتر ورمزیار

جناب آقای دکتر علیپور

نگارش:

سید علیرضا جلیلی نسب

شماره پایان نامه: ۸۳۶

سال تحصیلی: ۹۵-۹۶

چکیده

مقدمه و هدف: اختلالات اسکلتی-عضلانی حدود یک سوم بیماری‌های مرتبط با کار را تشکیل می‌دهند و بیش‌ترین آسیب شغلی گزارش شده در دندان‌پزشکان هستند. با توجه به اینکه بیماری‌هایی که دندان‌پزشکان در معرض ابتلا به آن قرار دارند روز به روز در حال افزایش است و با توجه به اهمیت پیشگیری و درمان زودرس اختلالات اسکلتی-عضلانی در بین دندان‌پزشکان و ارائه‌ی راهکارهای مناسب به‌منظور پیشگیری از آن، مطالعه‌ی حاضر با هدف تعیین شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی در بین دندان‌پزشکان عمومی شهر قزوین انجام شد.

روش بررسی: این مطالعه‌ی توصیفی-مقطعی در سال ۱۳۹۵ به‌صورت سرشماری در بین ۵۰ نفر از دندان‌پزشکان عمومی شهر قزوین صورت گرفت. به‌منظور بررسی شیوع اختلالات اسکلتی-عضلانی از پرسش‌نامه‌ای که به‌منظور ارزیابی درد و ناراحتی بدن بر اساس پرسش‌نامه استاندارد نوردیک تدوین شده بود، استفاده شد. در نهایت داده‌ها توسط آزمون آماری کای مجذور در نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ آنالیز شده و تعدادی از نتایج به‌صورت توصیفی و در قالب جداول و نمودارها ارائه گردید.

یافته‌ها: در این مطالعه، بیش‌ترین شیوع ناراحتی در ۷ روز گذشته مربوط به گردن (۵۲٪) و در یک سال گذشته در اندام‌های گردن (۶۲٪)، قسمت تحتانی پشت (۴۸٪)، قسمت فوقانی پشت (۴۶٪) و مچ دست (۴۰٪) بوده و کم‌ترین ناراحتی نیز مربوط به ران پا (۸٪) بود. هم‌چنین اختلال در کار روزانه بر اثر درد گردن (۲۴٪) بیش‌ترین فراوانی را به‌خود اختصاص داد. درد در نواحی شانه، آرنج و مچ دست، در زنان شیوع بالاتری را نسبت به مردان نشان داد و بیش‌ترین شیوع ناراحتی در این نواحی در افراد با سن بیش‌تر از ۵۰ سال مشاهده گردید. ناراحتی در آرنج، مچ دست و قسمت‌های تحتانی بدن شامل ران‌ها، زانوها و مچ پاها در افراد چاق بیش‌تر از سایر افراد بود و شیوع ناراحتی گردن، آرنج، مچ دست، قسمت فوقانی، تحتانی پشت و مچ پا در افرادی با ساعت کاری بیش‌تر از ۸ ساعت در روز، بالاتر گزارش شد. جنسیت با شیوع ناراحتی در شانه و مچ دست، سن و شاخص توده بدنی با ناراحتی قسمت‌های تحتانی پشت و زانو، ساعت کاری در روز با درد نواحی گردن، مچ دست، قسمت فوقانی و تحتانی پشت، سابقه کار با شیوع ناراحتی گردن، شانه، قسمت تحتانی پشت، ران و زانو و عادت کاری نیز با ناراحتی مچ دست رابطه‌ی معنی‌داری نشان داد.

نتیجه‌گیری: نتایج مطالعه حاضر شیوع ۸۲ درصدی ناراحتی‌های اسکلتی عضلانی را در بین دندان‌پزشکان عمومی نشان می‌دهد؛ به ویژه در نواحی گردن، قسمت تحتانی و فوقانی پشتی و مچ دست. شیوع بالای ناراحتی در اندام‌های فوقانی حاکی از پوسچرهای نامناسب کاری، استفاده از ابزار کاری نامناسب، مدت زمان طولانی انجام کار و حرکات تکراری، خمش‌ها و چرخش‌های مکرر می‌باشد که می‌تواند از دلایل افزایش ناراحتی در اندام‌های مختلف و به‌خصوص اندام‌های فوقانی دندان‌پزشکان باشد. بنابراین ترقی سلامت شغلی و ایجاد برنامه‌های پیشگیرانه مرتبط با پوسچرهای ارگونومیک برای دندان‌پزشکان در طول فعالیت درمانی خود امری حیاتی می‌باشد.

کلمات کلیدی: دندان‌پزشک، اختلالات اسکلتی-عضلانی، پرسشنامه نوردیک، شیوع

Survey of prevalence of musculoskeletal disorders among general dentists of Qazvin with Nordic questionnaire in 2016

Abstract

Introduction and Objective: Musculoskeletal disorders constituted almost one-third work-related diseases and the most occupational injuries has been reported dentists. According to rising the diseases that dentists are prone to it daily, and given the importance of prevention and early treatment of musculoskeletal disorders among dentists and provide strategies to prevent it, the aim of this study was to determine the prevalence of musculoskeletal disorders among general dentists of Qazvin in 2016.

Methods: In this cross-sectional study, 50 general dentists of Qazvin city were enrolled for the census in 2016. A questionnaire in order to assess the body pain and discomfort that was developed by the Nordic standard questionnaire was used to investigate the prevalence of musculoskeletal disorders. The data were analyzed by Chi-square test in SPSS version 20 software and a number of descriptive results were presented in the form of tables and graphs.

Results: In this study, the highest prevalence of discomfort in 7 days was in neck (52%) and in the past year was in the organs of the neck (62%), lower back (48%), upper back (46%) and wrist (40%) respectively and the lowest discomfort was related to hip (8%). Also the disorder in daily work due to neck pain (24%) accounted for most frequencies. Pain in the elbow, shoulders and wrist, was more prevalent in women than men and the highest prevalence of discomfort in these areas was observed in persons older than 50 years. Discomfort in the elbow, wrist and lower parts of the body including the thighs, knees and ankles was in obese people more than others, and discomfort prevalence of the neck, shoulder, elbow, upper and lower back in those with more than 8 hours a day, were higher than others. Sex with the prevalence of discomfort in the shoulder and wrist, age and body mass index with discomfort of lower back and knees, working hours per day with pain in the neck, wrist, upper and lower back, work experience with disorders of the neck, shoulder, lower back, hip and knee and working habits with wrist discomfort showed a significant relationship.

Conclusion: The results of the present study indicate 82% prevalence of musculoskeletal complaints among general dentists, especially in the neck, lower and upper back, and wrist. The high prevalence of discomfort in the upper body showed that poor working postures, poor working tool, a long time work and repetitive movements, frequent bending and rotation can cause increased discomfort in various organs and especially the upper limbs of dentists. Therefore, it is of vital importance to promote the occupational health and prevention programs regarding ergonomic postures which must be acquired by the dentists during their clinical practices.

Keywords: dentist, musculoskeletal disorders, Nordic questionnaire, prevalence

**Qazvin University of Medical Science
School of Dentistry**

*A Thesis
For doctorate Degree in Dentistry*

Title:
*Survey of prevalence of musculoskeletal disorders among general
dentists of Qazvin with Nordic questionnaire in 2016*

Supervisor Professor by:

Dr. Azmoudeh

Consultant by:

Dr. Varmazyar

Statistical Advisor:

Dr. Alipur

Written by: Sayed Alireza Jalili Nasab

Thesis No: 836

Year: 95-96